

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Педагогічний факультет
**Кафедра загальної педагогіки, дошкільної, початкової
та спеціальної освіти**

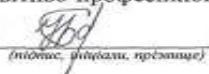
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Логопедичний практикум
(назва навчальної дисципліни)

Освітній ступінь	<u>молодший бакалавр</u> (назва освітнього ступеня)
галузь знань	<u>01 Освіта/Педагогіка</u> (шифр і назва галузі знань)
спеціальність	<u>016 Спеціальна освіта</u>
спеціалізація	<u>016.01 логопедія</u> (код і назва спеціальності)
освітня програма	<u>Спеціальна освіта (логопедія)</u> (код і назва спеціальності)
тип дисципліни	<u>обов'язкова</u>

ПОГОДЖЕНО:

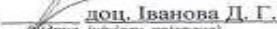
Гарант освітньо-професійної програми

(підпис, фігура, підпись)

Н.М. Боднар

РЕКОМЕНДОВАНО:кафедрою загальної педагогіки, дошкільної, початкової та спеціальної освіти
протокол № 10 від 10.05 2020 р.

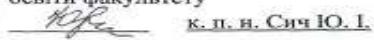
Завідувач кафедри

(підпис, фігура, підпись)

доц. Іванова Д. Г.

ПОГОДЖЕНО:

Голова ради з якості вищої освіти факультету

(підпис, фігура, підпись)

к. п. н. Сич Ю. І.

Розробники програми:

Талмач Ю.Б.; викл. Каплієнко А.І.

Рецензенти програми:

к. біол. н., доц. Баштовенко О.А.

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна	Заочна
<i>Кількість кредитів: 3</i>	<i>Лекції:</i>	
	<i>16</i>	
<i>Модулів:</i>	<i>Практичні заняття:</i>	
<i>Загальна кількість годин: 90</i>	<i>18</i>	
<i>Рік вивчення дисципліни за навчальним планом: 2</i>	<i>Лабораторні заняття:</i>	
<i>Семестр: 4</i>	<i>Семінарські заняття:</i>	
<i>Тижневе навантаження (год.):</i>	<i>Консультації:</i>	
- аудиторне:	<i>2</i>	
- самостійна робота:	<i>Індивідуальні заняття:</i>	
<i>Форма підсумкового контролю:</i>	<i>іспит</i>	
<i>Мова навчання: українська</i>	<i>Самостійна робота:</i>	
	<i>54</i>	

2. МЕТА ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення навчальної дисципліни «Логопедичний практикум»:

Метою вивчення дисципліни є: професійна підготовка майбутнього фахівця спецосвіти, який отримує високий рівень знань про мовленнєві порушення та методи їх корекції; уточнення, розширення та систематизація професійних компетентностей студентів з проблем диференційної діагностики мовленнєвих порушень дітей з метою правильного відбору дітей при комплектуванні груп спеціальних логопедичних установ; формування особистісних якостей майбутнього фахівця спеціальної освіти, оволодіння сучасними методами навчання та виховання дітей з психофізичними порушеннями розвитку.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Логопедичний практикум» є:

1. розширити та поглибити знання з основ дефектології на основі вивчення теоретико-методологічних першоджерел;
2. здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у галузі спеціальної та інклузивної освіти або у процесі професійної діяльності (корекційній навчально-виховній, навчально-реабілітаційній);
3. здатність створювати команду в корекційно-педагогічному середовищі, мотивувати її членів та досягати спільних цілей щодо навчання і виховання дітей з психофізичними порушеннями;
4. сформувати у студентів професійні компетентності щодо організації та планування логопедичної і методичної роботи у різних типах установ Міністерства освіти і науки, соціального забезпечення та закладах Міністерства охорони здоров'я;
5. сприяти формуванню відповідального ставлення до ролі фахівця спеціальної освіти, прагнення поповнювати свої знання, підвищувати професійну майстерність, уміння навчати дітей з психофізичними порушеннями (залежно від нозології) у навчально-виховному, реабілітаційному процесі незалежно від типу закладу і форми організації навчально-виховної діяльності на рівні сучасних вимог до компетентності спеціаліста.

Передумови для вивчення дисципліни – «Теорія і методика виховання дітей з вадами розвитку», «Логопедія з методикою роботи», «Мовленнєві та сенсорні системи та їх порушення» та ін.

Міждисциплінарні зв'язки: психологія, основи генетики, педагогіка.

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до освітньо-професійної програми ««СПЕЦІАЛЬНА ОСВІТА (ЛОГОПЕДІЯ)»»

Інформація про компетентності та відповідні їм програмні результати навчання за дисципліною

Шифр	Назва
Загальні компетентності (ЗК)	
ЗК6	Здатність читися і оволодівати сучасними знаннями
ЗК7	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
ЗК8	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК9	Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ФК)	
СК3	Здатність удосконалювати власну професійну діяльність.
СК4	Здатність супроводжувати навчально-корекційний процес з урахуванням психофізичних, вікових особливостей та індивідуальних освітніх потреб осіб з порушеннями розвитку в інклюзивних та інтегрованих освітніх закладах.
СК9	Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення та саморозвитку.
Програмні результати навчання(ПРН)	
ПРН1	Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій
ПРН8	Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби та корекційно-розвиткового навчання дітей з мовленнєвими порушеннями.
ПРН14	Здатний читися впродовж життя і вдосконалувати з високим рівнем автономності здобуті під час навчання компетенції

Матриця відповідності компетентностей результатам навчання за дисципліною

Шифр компетентності	Результати навчання			
	Знання	Уміння	Комунікація	Автономність та відповідальність
ЗК6	Знає технологію навчання і вміє оволодівати сучасними знаннями	Вміє оволодівати сучасними знаннями	Знає та розуміє індивідуальні особливості навчання різномірних груп учнів, демонструє готовність застосовувати диференційний підхід до їх навчання, організовувати освітній процес з урахуванням їх особливих потреб.	
ЗК7	Знає як застосовувати знання	Вміє застосовувати знання	Знає та розуміє функціонування усіх систем	Відповідально ставиться до забезпечення

	практичних ситуаціях	практичних ситуаціях	людського організму в нормі і відхиленнях, а також володіє профілактикою різноманітних патологічних порушень	охорони життя і здоров'я учнів у освітньому процесі та позаурочній діяльності.
ЗК8	Знає усну та писемну українську мову		Здатний ефективно формувати комунікаційну стратегію	Здатний до подальшого навчання з високим рівнем автономності
ЗК9		Вміє застосовувати інформаційні та комунікаційні технології	Здатний доносити до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності	Управляє діями або проектами, відповідальний за прийняття рішень у непередбачуваних умовах
СК3	Здатність удосконалювати власну професійну діяльність.	Вміє удосконалювати власну професійну діяльність	Знає та розуміє, що потрібно вчитися все життя та удосконалювати свої знання	Вчитися упродовж життя й удосконалювати з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію. Приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтирів.
СК4	Здатність супроводжувати навчально-корекційний процес з урахуванням психофізичних, вікових особливостей та індивідуальних освітніх потреб осіб з порушеннями розвитку в інклузивних та інтегрованих освітніх закладах.	Вміє супроводжувати навчально-корекційний процес з урахуванням психофізичних, вікових особливостей та індивідуальних освітніх потреб осіб з порушеннями розвитку в інклузивних та інтегрованих освітніх закладах.	Знає та розуміє як супроводжувати навчально-корекційний процес з урахуванням психофізичних, вікових особливостей та індивідуальних освітніх потреб осіб з порушеннями розвитку в інклузивних та інтегрованих освітніх закладах	Здатний створювати рівноправний і справедливий клімат, що сприяє навчанню всіх учнів, незалежно від їх соціальних та культурних особливостей, та з урахуванням особливих освітніх потреб.
СК9	Здатність до	Вміє	Знає та розуміє	Вчитися

	особистісного та професійного самовдосконалення та саморозвитку	вдосконалювати та професійно розвиватись	значення здатності до особистісного та професійного самовдосконалення та саморозвитку	упродовж життя й удосконалювати з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію. Приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтирів.
ПРН1	Знає сучасні теоретичні основи логопедичної роботи та логоритміки .	Вміє застосовувати елементи теоретично-прикладної підготовки професійній діяльності.	Знає та розуміє методи, принципи та прийоми проведення логопедичної роботи, здатний застосовувати елементи теоретично-прикладної підготовки професійній діяльності.	Здатний створювати рівноправний і справедливий клімат, що сприяє навчанню всіх учнів, незалежно від їх соціальних та культурних особливостей, та з урахуванням особливих освітніх потреб.
ПРН8	Володіє знаннями про методики, технології, форми і засоби та корекційно-розвиткового навчання дітей з мовленнєвими порушеннями	Вміє застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби та корекційно-розвиткового навчання дітей з мовленнєвими порушеннями	Здатний доности до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності	Здатний до управління комплексними діями
ПРН14	Здатний вчитися впродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності здобуті під час навчання компетенції	Вміє вчитися впродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності здобуті під час навчання компетенції	Знає та розуміє значення вчитися впродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності здобуті під час навчання компетенції	Вчитися впродовж життя й удосконалювати з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію. Приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтирів.

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви модулів / тем	Кількість годин (денна форма навчання)						Кількість годин (заочна форма навчання)					
		Аудиторні	Лекції	Семінарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуаль- ні заняття	Самостійна робота	Аудиторні	Лекції	Семінарські (практичні)	Лабораторні	Консультації
1.	Обстеження дитини з порушеннями мовлення.		2					4					
2.	Порушення звуковимови. Дислалія.		2	4				2		-			
3.	Методика логопедичного впливу при дислалії		6	2				2					
4.	Дизартрія. Принципи виявлення та прийоми обстеження дітей з дизартрією.		6	2				2		-			
5.	Ринолалія. Вплив вроджених розщелин губи та піднебіння на розвиток дитини		6					2		-			
6.	Особливості обстеження та корекції мовлення дитини з ФФНМ		6	2				2		-			
7.	Загальний недорозвиток мовлення. Алалія у дітей		6					2					
8.	Методика логопедичного впливу при афазії.		6					2					
9.	Структура та прояви заїкання		4	2				2					
10.	Комплексна оцінка (КО) дітей з ООП. Логопедичне обстеження як складова КО розвитку дитини.		4					4		-			
Проміжний контроль													
Підсумковий контроль (для екзаменів)													
Разом:		60		48	12	2	4	24			-	-	-

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Обстеження дитини з порушеннями мовлення.**Тема 2. Порушення звуковимови. Дислалія.**

Характеристика функціональної та органічної (механічної) дислалії. Лінгвістична характеристика вад звуковимови за основними формами прояву (відсутність звуку, спотворення, заміна, змішування).

Тема 3. Методика логопедичного впливу при дислалії**Тема 4. Дизартрія. Принципи виявлення та прийоми обстеження дітей з дизартрією.**

Порівняння дизартрії з іншими вадами звуковимови. Механізми порушень при дизартрії. Форми дизартрії. Псевдобульбарна дизартрія. Гіперсалівація. Стан артикуляційної моторики, голосової функції при псевдобульбарній дизартрії. Вади звуковимови при дизартрії. Методика логокорекційної роботи при дизартрії.

Тема 5. Ринолалія. Вплив вроджених розщелин губ та піднебіння на розвиток дитини

Визначення ринолалії як мовленнєвого розладу. Formи ринолалії. Механізм утворення ротових та носових звуків при відкритій ринолалії. Порівняння з механізмом формування звуків у нормі. Причини вродженої та набутої відкритої ринолалії. Приклади дефектів будови артикуляційного апарату. Характеристика розщелини губ та піднебіння. Диференціація розщелин повних та часткових. Розщелина язичка м'якого піднебіння. Порушення дихальної функції у дітей з вродженою патологією піднебіння. Порушення у дітей з розщелинами губи та піднебіння голосової функції. Вплив на формування звуковимови вродженої розщелини піднебіння. Формування імпресивного мовлення дітей з ринолалією. Вроджені щілини та їх вплив на психофізичний розвиток дитини. Розлади голосу при ринолалії. Методика логопедичного впливу.

Тема 6. Особливості обстеження та корекції мовлення дитини з ФФНМ**Тема 7. Загальний недорозвиток мовлення. Алалія у дітей.**

Визначення станів «затримка мовленнєвого розвитку» та «мовленнєвий недорозвиток». Характеристика загального недорозвитку мовлення у дітей. «Алалія», «аграматизм», «комунікація», «парафразія», «інфантилізм», «експресивне мовлення», «імпресивне мовлення». Визначення причин відставання у дітей формування словника та граматичної будови мови; хвороби, що можуть викликати недорозвиток мовлення; помилки у вихованні дитини. Зміст поняття «Загальний недорозвиток мовлення I рівня». Психологопедагогічна характеристика дітей із «Загальним недорозвитком мовлення II рівня». Зміст поняття «Загальний недорозвиток мовлення III рівня». Зміст поняття «Загальний недорозвиток мовлення IV рівня». Визначення алалії. Час виникнення, причини, локалізація, механізм, основні форми порушення. Коротка характеристика основних форм алалії. Характеристика особистісних особливостей дитини з алалією. Методика логопедичного впливу.

Тема 8. Методика логопедичного впливу при афазії. Визначення афазії у дітей. Час виникнення, причини, локалізація, механізм, основні форми порушення. Коротка характеристика основних форм афазії. Характеристика особистісних особливостей дитини з афазією.**Тема 9. Структура та прояви заїкання.** Загальна характеристика заїкання. Симптоми та форми заїкання. Тонічна, клонічна, змішана форми заїкання. Неврозоподібна, невропатична форми. Шляхи корекції заїкання.**Тема 10. Комплексна оцінка (КО) дітей з ООП. Логопедичне обстеження як складова КО розвитку дитини.**

Підготовка до проведення КО. Збір і вивчення даних, наданих батьками для проходження КО. Оформлення логопедичного висновку КО. Діти з тяжкими порушеннями мовлення (ТПМ) в закладах ЗЗСО та ЗДО.

5.3. Організація самостійної роботи студентів.

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин		Форми звітності
		денна	заочна	
1.	Опрацювання лекційного матеріалу	-	-	Конспект

2.	Підготовка до практичних занять.	40	-	Конспект
3	Підготовка до модульного контролю	4	-	Модульна контрольна робота
4.	Виконання індивідуальних завдань за темами: - опрацювання наукових статей; - конспект першоджерел; - підготовка повідомлення (доповіді); - підготовка до презентації результатів дослідження.	20 14 10 12	-	Анотація Конспект Доповідь Презентація
	Разом	90		

Тематика індивідуальних (групових) завдань

Індивідуальна навчально-дослідна робота є видом поза аудиторної індивідуальної діяльності бакалавра, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу – це вид науково-дослідної роботи бакалавра, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Види ІНДЗ, вимоги до них та оцінювання:

- науково-педагогічне дослідження у вигляді ессе, виконання проектів, мультімедійних презентацій, готування матеріалу до волонтерських заходів здоров'язбережувального характеру (охоплює весь зміст навчального курсу) – **30 балів**.

Орієнтовна структура ІНДЗ – науково-педагогічного дослідження у вигляді статті: вступ, актуальність, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел. Критерії оцінювання та шкалу оцінювання подано відповідно у табл.1

Шкала оцінювання ІНДЗ

Табл 1.

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	28-30	Відмінно
Достатній	20-27	Добре
Середній	11-19	Задовільно
Низький	0-10	Незадовільно

Критерій оцінювання індивідуальних завдань

Вид	Максимальна кількість балів
Анотування наукових статей	5

Ecce	5
Розробка проекту	5
Презентація	5

Орієнтовна тематика досліджень з навчальної дисципліни «Логопедичний практикум»

1. Провести обстеження мовленнєвого розвитку дитини, що зайкається.
2. Заповнити мовну картку на трьох дітей (з ФФН, ДЦП (бульбарна форма), відкритою формою ринолалії).
3. Скласти «Поради батькам дітей з дислалією».
4. Скласти «Поради батькам дітей дизартрією».
5. Скласти «Поради батькам дітей з ринолалією».
6. Скласти «Поради батькам дітей з алалією».
7. Скласти «Поради батькам дітей з афазією».

Оцінка з ІНДЗ є обов'язковим балом, який враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни

Студент може набрати максимальну кількість балів за ІНДЗ – 30 балів.

6. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

- 6.1. *Форми поточного контролю:* практичні заняття, індивідуальні завдання.
- 6.2. *Форми проміжного контролю:* модульна контрольна робота.
- 6.3. *Форми підсумкового контролю успішності навчання: екзамен*

7. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Під час поточного контролю оцінюються відповіді студента на практичних заняттях, результати самостійної роботи з науковою літературою, а також якість виконання індивідуальних завдань.

Модульна контрольна робота проводиться в письмовій формі.

Зразок варіанту модульної контрольної роботи:

1. Визначте рівні організації організму людини
2. Вкажіть значення і функції крові. Кров як компонент внутрішнього середовища організму.
3. Які види ВНД ви знаєте? Охарактеризуйте їх.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

8.1. Шкала та схема формування підсумкової оцінки:

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
	залик
90-100	
70-89	зараховано
51-69	
26-50	
1-25	незараховано

8.2. Критерії оцінювання під час аудиторних занять.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно й аргументовано його

	викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрутовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Однак не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрутування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо не володіє навчальним матеріалом, однак фрагментарно, поверхово (без аргументації й обґрутування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

8.3. Критерії оцінювання індивідуальних завдань.

Вид	Максимальна кількість балів
Реферат	5
Опрацювання наукових статей	5
Презентація	5

Критеріями оцінювання *анотацій* наукових статей є вміння студента стисло визначати ключові позиції, які викладені автором у статті.

Критеріями оцінювання *роботи з першоджерелами* є здатність студента тезово розкрити зміст запропонованого матеріалу.

Оцінювання *повідомлення (доповіді)* здійснюється за такими критеріями: самостійність та оригінальність дослідження, виконання поставлених автором завдань, здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела.

Критеріями оцінювання *презентації* є її відповідність змісту доповіді студента за матеріалами дослідження та оригінальність візуального представлення.

8.4. Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Проміжний модульний контроль проводиться у формі письмових відповідей на теоретичні питання. Оцінювання проміжного контролю здійснюється за шкалою: - від «0» до «10».

Критеріями оцінювання є: повнота відповіді, аналіз теоретичного матеріалу, вміння обґрунтовувати власну думку.

8.5. Критерії оцінювання під час підсумкового контролю.

Підсумкова оцінка виставляється за результатами поточного та проміжного контролю та екзамену (40/10/50 відсотків).

9. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Методичне забезпечення:

1. Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни
2. Нормативні документи; ілюстративні матеріали.
3. Мультимедійні засоби (електронні підручники, словники, відео-матеріали; ресурси Інтернету).
4. Пакет тестових завдань.
5. Система дистанційного навчання «Moodle».

Питання до екзамену з курсу «Логопедичний практикум»

- 1 Окрасліть особливості мовленнєвого розвитку дитячого мовлення у різні вікові періоди.
2. Проаналізуйте дії логопеда при виявленні патології артикуляційного апарату.
3. Охарактеризуйте таблицю класифікації голосних звуків за М. Савченко.
4. Охарактеризуйте клініко-педагогічну класифікацію порушень мовлення.
5. Дайте характеристику класифікації мовленнєвих порушень.
6. Методи логопедичного впливу.
7. Порушення голосу. Афонія і дисфонія. Причини, механізми, класифікація порушень голосу.
8. Дислалія. Види дислалій.
9. Ринолалія (відкрита, закрита, змішана ринолалія). Визначення, форми.
10. Визначення дизартрії. Клініко – психологічна характеристика дітей з дизартрією.
11. Класифікація дизартрій (бульбарна, псевдобульбарна, екстрапірамідна (або підкіркова), мозочкові (кіркова). Симптоматика дизартрій.
12. Порушення темпу мовлення (брадилалія, тахілалія). Визначення, класифікація.
13. Симптоматика дислексій.
14. Алалія. Причини, симптоматика. Види алалій.
15. Симптоматика дисграфій.
16. Методика логопедичної роботи по подоланню порушень писемного мовлення.
17. Форми афазій (за О.Р.Лурією): акусто-гностична, акустикомнестична, семантична і аферентна моторна афазія, еферентна моторна афазія і динамічна афазія. Дати визначення.
18. Дислексія. Види і форми дислексій.
19. Дисграфія. Класифікація дисграфій.
20. Основні етапи корекційно-педагогічної роботи при дизартрії.
21. Характеристика різних форм дизартрій.
22. Відкрита ринолалія: визначення, характеристика.
23. Закрита ринолалія: визначення, характеристика.
24. Методика корекційної роботи при ринолалії.
25. Методика логопедичного впливу при дислалії.
26. Диференціація вимови звуків С-Ш.
27. Диференціація вимови звуків З-Ж.
28. Диференціація вимови звуків С-З.
29. Диференціація вимови звуків Ш-Ж.
30. Диференціація вимови свистячих і шиплячих звуків.
31. Зондовий масаж при дизартріях.
32. Недоліки вимови –Ч-, –Щ- [ШЧ]. Прийоми постановки звуків.
33. Застосування логопедичних зондів при постановці звуків у дітей.
34. Недоліки вимови звуків К, Г, Х. Прийоми постановки.
35. Недоліки вимови звука – Й – у дітей. Прийоми постановки.

36. Недоліки вимови звуків –Р-, -Р'- (ротацізм, парапотацізм). Прийоми постановки звуків.
37. Недоліки вимови звуків –Л-, -Л'- (ламбдацізм, параламбдацізм) Прийоми постановки.
38. Недоліки вимови звуків –С-, -С'- (сигматізм, парасигматізм). Прийоми постановки.
39. Недоліки вимови звуків –З-, -З'-. Прийоми постановки.
40. Диференціація звуків Р-Л.
41. Артикуляційні вправи для язика, їх призначення. Навести приклади.
42. Артикуляційні вправи для губ, їх призначення. Навести приклади.
43. Дихальні вправи: мета застосування.
44. Розвиток дрібної моторики рук. Зв'язок із розвитком мовленнєвих процесів.
45. Формування навичок звуко-букацького аналізу.
46. Використання логопедичних ігор для формування фонематичних процесів у дітей.
47. Використання віршів, загадок, скромовок для автоматизації звуків.
48. Диференціація глухих і дзвінких приголосних звуків.
49. Диференціація твердих і м'яких приголосних звуків.
50. Використання казок, оповідань для формування комунікативних умінь і навичок.
51. Дайте визначення поняття заїкання. Назвіть причини заїкання.
52. Опишіть основні завдання корекційних занять з ринолалії.
53. Дайте визначення поняття афазія. Симптоматика, механізми та класифікація даного порушення.
54. Назвіть причини, механізми виникнення голосових порушень. Класифікація порушень голосу.
55. Охарактеризуйте традиційний підхід до подолання вад звуковимови (автоматизація та диференціація звуків).
56. Дайте визначення поняття алалія. Причини, симптоматика і механізми алалії.
57. ЗНМ: характеристика, логокорекційна робота.
58. Дайте характеристику порушенням темпу мовлення.
59. Проаналізуйте принцип системного підходу при діагностиці мовленнєвих порушень.
60. Особливості організації і проведення логопедичного масажу в логопедичній практиці.

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна:

1. Бегас Л.Д. Логопедичні практикуми: Навчально-методичний посібник. Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини. 2016. 123 с.
2. Бистрова Ю. В. Інноваційні методи навчання у вищій школі України [Електронний ресурс] Право та інноваційне суспільство : електрон. наук. вид. 2015. Режим доступу: <http://apir.org.ua/wp-content/uploads/2015/04/Bystrova.pdf>
3. Богуш А.М. Дошкільна лінгводидактика. Запоріжжя: Просвіта, 2008р. 230с.
4. Бондар В.І. Спеціальна освіта в Україні: погляди в майбутнє. К., 2004.
5. Волкова Л.С. Хрестоматия по логопедии (извлечения и тексты): учебное пособие для студентов высших и средних специальных педагогических учебных заведений. М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 1997. 656 с.
6. Гаврилова Н.С. Порушення фонетичного боку мовлення у дітей. Монографія. Кам'янецьПодільський: ТОВ Друк-Сервіс, 2011. 200 с.
7. Григор'єва С., Яценюк Л. Усунення вад писемного мовлення: логопедичний практикум для дітей мол. шкільного віку. *Дефектологія*. 2007. №10.
8. Гуцал Л.Л., Миронова С.П. Теоретичні аспекти та методика подолання заїкання у молодших школярів: Навчально-методичний посібник. Хмельницький: Поділля, 2001р. 91 с.
9. Даніловічутє Е. Рання діагностика порушень писемного мовлення. *Дефектологія*. 2004. №4.

10. Конопляста С.Ю. Ринолалія. Причини, механізми, основні форми порушення //Педагогіка та методики: спеціальні. Зб. наук. праць – К., 2000.
11. Лазарєва І.А. Неврологічні основи логопедії: Навчально-методичний посібник для студентів дефектологічних спеціальностей. Луганськ. 2005. 132 с.
12. Лупінович С.М. Довідник вчителя-логопеда. Запоріжжя, 2007. 127 с.
13. Малярчук А.Я. Обстеження мовлення дітей: Дидактичний матеріал. К.: Літера ЛТД. 2004
14. Мартинчук О.В. Основи корекційної педагогіки: К.: Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. 288 с.
15. Миронова С.П. Підготовка вчителів до корекційної роботи в системі освіти дітей з вадами інтелекту: Монографія. Кам'янець-Подільський: Абетка-НОВА, 2007, 304 с. Таран О. П. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів: підходи, аспекти і структура визначення. Моніторинг якості освіти: теорія і практика: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. К.: КМПУ імені Б.Д.Грінченка, 2009. С.181–185.
16. Нечипорук Н.І., Томей О.П. Розвивальні ігри для дошкільників. Х.: Видавництво група «Основа». 2007.
17. Синьов В.М. Основи дефектології: навч. посібник. К.: Вища школа, 1994. 143 с. 41. Синьов В.М. Корекційна психопедагогіка. Олігофренопедагогіка: підручник. К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2007. 238 с.
18. Шеремет М.К. Логопедія: Навч. підручник. К.: Видавничий Дім Слово, 2010. 672 с. Шеремет М.К., Ревуцька О.В. Логопедія (корекційна робота при дислалії): навчальний посібник. К. 2009. 244 с.
19. Шеремет М.К., Мартиненко І.В. Хрестоматія з логопедії. К.: КНТ, 2006. 360 с.
20. Школьник С.Я., Ланцюженко З.Д. 100 розвивальних ігор і вправ. Х.: Веста: Видавництво «Ранок», 2014. 41.
21. Щетинін М.Н. Стрельниковская дихальна гімнастика для дітей. М.: 2007.

Додаткова:

1. Березан О.І. Основи дитячої нейропсихопатології. Полтава : РА «Бойко», 2006. 112с.
2. Берник Т.Л. До проблеми історії вивчення логопедичної допомоги дітям України. *Дефектологія*. 2003. № 2. С. 52-55.
3. Журавльова навчити дитину правильно вимовляти звуки. Харків.: Видавничий дім Школа, 2006. 112с.
4. Ілляшенко Т.Д. Корекція психосоціального розвитку дітей з церебральним паралічем у реабілітаційному центрі (Дошкільний і молодший шкільний вік). К.: Ніка-Центр, 2003. 155с. 15.
5. Ілляшенко Т.Д. Як навчати дітей з порушеннями психофізичного розвитку. К.: Ніка-Центр, 2003. Інформаційні ресурси
6. Колишкін О.В. Педагогічна деонтологія вчителя-дефектолога. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2014. № 4 (38). С. 429–437. 21.
7. Колупаєва А.А. Педагогічні основи інтегрування школярів з особливостями психофізичного розвитку у загальноосвітні навчальні заклади: Монографія. К.: Педагогічна думка, 2007. 458 с.

Інформаційні (інтернет) ресурси:

<https://mromantika1.wixsite.com/mysite>

Сайт-помічник для практикуючих логопедів та творчих педагогів

<http://www.logopedia.com.ua>

Український логопедичний сайт для логопедів.

<http://logopedia.com>

Сайт "Логопед"

<https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/programi-rozvitku-ditej> – програми розвитку дітей з порушеннями психофізичного розвитку.

<https://mon.gov.ua/ua/tag/inklyuzivne-navchannya> – інклюзивне навчання.

<http://logoclub.com.ua> – логопедичний сайт, де зібрані методичні поради, практичні рекомендації та весь комплекс необхідних матеріалів для розвитку мовлення дітей, попередження та подолання мовленнєвих порушень, а також підвищення результативності корекційнорозвивальної роботи.

<http://www.uasp.org.ua> – українська асоціація корекційних педагогів.

11. ДОПОВНЕННЯ ТА ЗМІНИ, ВНЕСЕНІ ДО РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ В 20__ / 20__ Н.Р.¹

Список літератури доповнено наступними джерелами:

- Бегас Л.Д. Логопедичні практикуми: Навчально-методичний посібник. Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини. 2016. 123 с.
- Григор'єва С., Яценюк Л. Усунення вад писемного мовлення: логопедичний практикум для дітей мол. шкільного віку. *Дефектологія*. 2007. №10.
- Данілавічутє Е. Рання діагностика порушень писемного мовлення. *Дефектологія*. 2004. №4.
- Конопляста С.Ю. Ринолалія. Причини, механізми, основні форми порушенння //Педагогіка та методики: спеціальні. Зб. наук. праць – К., 2000.
- Лазарєва І.А. Неврологічні основи логопедії: Навчально-методичний посібник для студентів дефектологічних спеціальностей. Луганськ. 2005. 132 с.
- Малярчук А.Я. Обстеження мовлення дітей: Дидактичний матеріал. К.: Літера ЛТД. 2004
- Нечипорук Н.І., Томей О.П. Розвивальні ігри для дошкільників. Х.: Видавництво група «Основа». 2007.
- Школьник С.Я., Ланцовенко З.Д. 100 розвивальних ігор і вправ. Х.: Веста: Видавництво «Ранок», 2014. 41.
- Щетинін М.Н. Стрельниковская дихальна гімнастика для дітей. М.: 2007.